

回
向

Driemaandelijks tijdschrift

Nr 16

December 1981

Centrum voor Shin-Boeddhisme

Zittaart 21

2419 Lille (Poederlee)

België

R.M.KIERE IS HEENGEGAAN

Midden oktober bereikte ons het bericht dat Raymond Maurice Kiere ons definitief verlaten had.

Zij onder ons die slechts recent met het Boeddhistische leven in België vertrouwd zijn, zal deze naam wellicht ongekend zijn. Maar alwie enigszins vertrouwd is met de prille geschiedenis van de Buddhadharma in ons land, kennen en waarderen de stille en waardige figuur die ons op 4 oktober ontviel.

Namu Amida Butsu.

R.M.KIERE was immers één van de allereersten in onze contreien die het Boeddhisme niet meer zag als een voorwerp van academische curiositeit, maar als een heilsleer die beleefd, ervaren en verwezenlijkt moet worden. En kan worden, ook in onze Westerse Judeo-Christelijke en Hellenistische culturen.

Hij was de eerste die, over alle sectarismen, strekkingen en stromingen heen, een Boeddhistische organisatie opzette en wenste uit te bouwen : de eerste ernstige Boeddhistische groepering, die zich sterk aftekende tegenover de diverse pseudo-Boeddhistische groepjes die tijdens en na de oorlog hun vaak zeer bedenkelijke praktijken commercialiseerden.

Deze striktheid die hem kenmerkte zijn leven lang, en de grote verdraagzaamheid die hiem eigen was, waren geen tegenstrijdige eigenschappen, maar vulden elkaar in deze door-en-door oprechte gevoelige mens tot een harmonisch gedragsgeheel aan.

Wel vreemd was zijn levenslot.

Geboren te Brugge in 1897, heeft hij het grootste deel van zijn leven in het Luikse doorgebracht. Hij weigerde zich neer te leggen bij de idee van een strijd van taalgemeenschappen en is zijn leven lang blij geweest zich in beide landstalen uit te drukken. Ook hierin was hij een Boeddhistisch voorbeeld. Beroepshalve was hij in dienst bij de N.M.B.S., maar elk vrij ogenblik heeft hij aan lectuur, studie en meditatie gewijd.

Reeds lang vóór de oorlog had hij een zeer ruime kennis van het Boeddhisme opgedaan. Na de oorlog zocht hij contact met gelijkenkenden op, voornamelijk met Boeddhistische organisaties die al geruime tijd in het buitenland bestonden. Vanaf 1949 stond hij in nauwe betrekkingen met o.a. Les Amis du Bouddhisme te Paris, de Buddhist Society te Londen, de Alt-buddhistische Gemeinde nabij München. In 1950 ontmoette hij zelfs onze huidige Ere-Hoofdabt Zenmon Kosho Ohtani die in ons land op doorreis was. In 1952 was hij toegetreden tot de Western Buddhist Order (Soto-Zen geïnspireerd), in 1953 ook tot de Arya Maitreya Mandala (Tibetaans georiënteerd). In deze menigvuldige betrokkenheid wenste hij uiting te geven aan zijn all-round interesse voor het geheel van het Boeddhisme.

Zelf had hij de "Mission Bouddhique Belge" opgericht als een niet-sectarische organisatie, de eerste (we zeiden het al) in België die noch elitair academisch gericht was, noch zich inliet met twijfelachtige of fantastische en mercantilistische activiteiten.

Zijn aangeboren bescheidenheid, zijn essentiële eerlijkheid, zijn groot gevoelig hart en zijn grondige kennis van Boedha's Leer werden door ieder die hem kende hoog aangeslagen. Maar tevens hebben diezelfde karaktertrekken hem steeds weerhouden toegevingen te doen aan al wat hij in strijd met zijn zending vond. Zo b.v. was hij mede-oprichter van het Institut Belge des Hautes Etudes Bouddhiques, waarvan hij ere-voorzitter werd; maar hij distancieerde zich van deze instelling zodra hij gewaarwerd dat ze meer academisch dan actief Boeddhistisch geworden was.

Met het ouder worden, nam lijden in diverse vormen een steeds grotere plaats in zijn bestaan in. Zijn echtgenote was, tot ze in 1978 overleed, zwaar ziek en zo goed als steeds bedlegerig. Niet alleen heeft R.M.Kiere haar zelf met een verbazende toewijding dag en nacht verzorgd, maar ook zelf de woning onderhouden, boodschappen gedaan, liever dan zij vrouw en zijn huis aan vreemde handen over te laten. En dat terwijl hijzelf met steeds grotere moeite te been kon blijven.

Persoonlijk heb ik R.M.Kiere in 1952 leren kennen. De eenvoud van zijn toch sterke persoonlijkheid heeft toen reeds een diepe indruk op me gemaakt. Bij het overdenken van dit feit kan ik me niet goed ontdoen van de idee dat hij misschien wel de doorslaggevende factor geweest is in mijn toenmalig besluit me te wijden aan de voortdurende studie en de verbreiding van Boeddha's Leer. Onder éénzelfde impuls ontstonden toen in Brussel en in Antwerpen centra die Kiere's Mission Bouddhique Belge als morele autoriteit en als voorbeeld erkenden. De omstandigheden (*hetu-pratyaya*) hebben niet toegelaten dat deze centra een lang leven beschoren was. En toch is Kiere's beeld voor alle Boeddhisten in België een lichtend voorbeeld gebleven.

Bij de oprichting van het Centrum voor Shin-Boeddhisme, nu 5 jaar terug, was hij de eerste om de zo nodige aanmoedigingen te sturen. Hijzelf, met wel wat bittere en begrijpelijke ontmoediging, had zich uit alle activiteiten teruggetrokken. Ziekte en ouderdom, die twee 'tekens' zo goed gekend uit de Boeddhistische literatuur, dwongen hem tot steeds meer inwendigheid. In 1978, schok hij een gedeelte van zijn bibliotheek aan ons Centrum. Nog in juni van dit jaar 1981 schreef hij ons een klein briefje, met als enige tekst "*Hou zo vol*".

De schok was diep, toen wij zijn heengaan vernamen, al wisten we ook dat dit heengaan elk moment gebeuren kon. Over zijn laatste ogenblikken schreef zijn dochter ons : "*Il est tombé malade après Pâques. Il a souffert énormément... Mon mari et moi l'avons soigné pendant presque 5 mois; il était chez lui dans son appartement. Il est resté lucide jusqu'à la dernière seconde... Il a été incinéré selon sa volonté...*"

Uit zijn nalatenschap mocht ons Centrum nog een dertigtal boeken, diverse documenten en rituele voorwerpen en kledingstukken (o.a. *kesa*'s van Soto-Zen, W.B.O. en AMM). Deze zullen in piëteit bewaard worden in onze Antwerpse Jikō-ji. Wij danken hierbij nogmaals de familie van de heengegane voor dit ontroerende gebaar.

Om de band die ons in het verleden aan R.M.Kiere bond, ook in de toekomst voort te trekken, werd hij in de helaas al lange memoriaallijst van Jikō-ji opgenomen. Op de dag van zijn heengaan (4 oktober) zal bijgevolg voortaan een herdenkingserediens plaats hebben.

Maar ook buiten die memoriaaldiensten blijft Raymond Maurice Kiere voor ons een aanwezigheid : een voorbeeld van hoe, ook

in ons Westen, een ware Boeddhist kan en moet zijn : eenvoudig, oprecht, verduuldig en meedogend.

Laat ons hopen dat wij zulk hoog voorbeeld waardig mogen zijn.

Namu Amida Butsu.

Sh.Shitoku A. Peel

Raymond Maurice KIERE is nooit een veelschrijver geweest. Van hem bezitten we enkel enkele vertalingen van leerredenen van de Boeddha en de tekst van enkele toespraken die hij meestal ter gelegenheid van een Boeddhistische hoogdag hield. Uit enkele van deze toespraken hebben wij volgende uittreksels gelicht die we hier in 't Frans weergeven om zo duidelijk mogelijk de geest en de stijl van die uiteenzettingen weer te geven. In de geest van hun steller, vragen wij onze Vlaamse lezers begrip te betonen voor deze opname.

La Doctrine Bouddhique est surtout une philosophie analytique. Le Bouddha a dit : "Examinez et observez à fond tous les phénomènes de l'existence. Réfléchissez et ne croyez qu'après un examen approfondi et seulement ce qui s'accorde avec votre raison. Les rites et cérémonies ne sont pas suffisantes, ni nécessaires, pour la libération de l'ignorance." Cependant, l'être humain éprouve le besoin, dans ses réunions, de se servir de symboles pour s'exprimer et ainsi créer une ambiance spirituelle. ... Cependant ne perdez pas de vue que c'est seulement l'expérience personnelle qui purifie et révèle à l'homme la lumière de la Vérité réelle.

... Que faut-il penser de tous ces humains qui s'inclinent aux temples devant l'image du Bouddha en faisant leur offrande ? Est-ce un esprit de dévotion ? Peut-être ! Mais c'est certainement un sentiment d'amour pour la personnalité du Parfait purifié de toute souillure, du Parfait dont l'immense compassion pour tous les êtres est venue redécouvrir et enseigner le Sentier de purification qui mène vers la Libération de la Souffrance et du Samsara (= ou ronde des vies). Le Bouddha n'a eu qu'un seul but : "Libérer autrui de la souffrance". N'oublions pas que le

Bouddha Gotama, même après son Illumination, est resté un homme comme nous, mais un homme qui est passé sur le plan Nirvanique où l'esprit est purifié, pacifié et libéré, et c'est pour cela qu'il est digne de montrer le Sentier à suivre.

...Constatant le profonde ignorance et la grande souffrance des hommes, l'Enseignement du Bouddha porte sur la compassion et la compréhension de la véritable nature de l'existence. Certes, même en Orient, tous n'atteignent pas l'Illumination totale. L'Illumination, c'est distinguer le réel de l'illusion. C'est la Libération totale de l'esprit. C'est la connaissance suprême de la réalité des existences sous les apparences derrière les illusions qui sont dues aux rapports inexacts de nos sens imparfaits. C'est la compréhension des causes de l'existence individuelle et des trois caractéristiques de l'existence, c'est-à-dire : l'impermanence de toutes choses, la souffrance universelle et le sans-égo.

La cupidité et la haine, la mésentente et l'ignorance apportent toutes les souffrances qui affectent le monde. Seule la bienveillance peut détruire la haine et ce n'est que la pratique de cette vertu bouddhique qui apportera la Paix.

... Jetons un regard autour de nous sur le soi-disant "progrès"; nous voyons la souffrance infligée partout et à tous. Nous récoltons ce que nous avons semé. Nous constatons à chaque guerre, par exemple, la même misère accabler l'humanité et des millions d'êtres sacrifiés inutilement. Aussi longtemps que nous n'aurons pas modifié notre esprit et notre coeur, les mêmes horreurs se reproduiront. Seul le Bouddhisme peut nous sauver. Le Bouddhisme est une religion pour l'Occident. Religion sans dogme ni impératif; pas de commandements d'un dieu jaloux, pas de croyance en miracles, pas de ciel puéril ni enfer et damnation éternelle. Dans le Bouddhisme on trouvera la sympathie, l'altruïsme, la bienveillance et la véritable fraternité. On n'y trouve aucune contradiction de vérités scientifiques, pas de violation de la raison.

... Il est dit : "Aider celui qui souffre vaut mieux que discuter du ciel et de l'enfer. Ayez compassion de tous les êtres sans aucune distinction et soyez bons envers tous. La véritable religion est d'avoir le coeur rempli de compassion pour tous les êtres." C'est pourquoi Le Bouddha est parfois appelé "le Seigneur de Compassion" et le Bouddhisme la "Religion de Compassion". La compassion est une vertu

fondamentale qui est la source de toutes les vertus.

... Il n'est pas facile d'être bienveillant. Nous savons que tout être vivant cherche le bonheur; que tout être craint la douleur; faisons à tous ce que nous voudrions qu'un autre nous fasse. Seul l'égoïste ne peut être bienveillant; l'illusion d'une personnalité durable dans un monde impermanent produit l'égoïsme, et c'est ce qui fait un enfer de notre vie.

... On reproche souvent au Bouddhisme d'être pessimiste ! Et bien, non ! Ce reproche n'est fait que par ceux qui l'ont superficiellement étudié et l'ont imparfaitement compris. Si savoir qu'il existe de la misère et de la souffrance est être pessimiste, alors oui, nous sommes pessimistes. Mais si le Béni a révélé et expliqué l'origine de la douleur, Il nous montre également le chemin pour arriver à la fin de la souffrance par la Libération du Samsara. Et, dans ce sens, on peut plutôt appeler le Bouddhisme l'optimisme le plus hardi jamais proclamé au monde. Le Bouddhisme est un enseignement qui assure l'espérance, le confort et le bonheur même au plus misérable. Cet Enseignement offre, même à des criminels, des perspectives de perfection et de Paix finale, et cela non par une croyance aveugle ou des prières, ni par l'ascétisme outré ou des cérémonies extérieures, mais par la marche sérieusement persévérante sur le Sentier à huit étapes, Sentier de perfection et de pureté, le Sentier d'émancipation intérieure du coeur et de l'esprit.

Que tous les êtres soient heureux !

=====

BETREFFENDE HET VERTROUWEN

door

Zuiken S. Inagaki

Jaag uw gemoed niet af. Uw gemoed beweegt zich naar hier en naar daar en vervolgt tienduizenden verschillende uitwendige voorwerpen. Maak u niet teveel zorgen omtrent uw handelingen. Uw daden van lichaam, mond en geest verzinken toch in de afgrond van het kwaad. Zoek zelfs niet

naar geestesrust. Het Reine Land is geen plaats waar ge kunt geboren worden na de rust des geestes verworven te hebben. Vertrouw niet op uw eigen geest. Het gemoed is als heenvloeiend water dat zelfs de tijd van één seconde geen rust kent. Verwacht niets van de dag van morgen. De vreselijke duivel van de Vergankelijkheid kiest geen bepaalde tijd uit om u aan te grijpen. De wetmatigheid van het karma, die is te vrezen : het karma blijft nooit in gebreken wat zijn vruchten betreft. Tracht daarom ook niet het vertrouwen te begrijpen. Kijk binnenin u en stel uzelf de vraag : "Wie toch is de heer van het gemoed die probeert het vertrouwen te begrijpen?". Is de geest die probeert het vertrouwen te begrijpen dan niet de geest van de dwaze mens die besmet is met aankleven aan eigen kracht ? Amida's oprecht, rein en ware gemoed kan niet begrepen worden door een dwaze geest die aan eigen kracht vastgekleefd blijft, net als het beeld van de maan in het water niet met de hand kan gegrepen worden. Vertrouwen kan evenmin in uw geest opgepot worden. Bekommer u dan ook niet om de gedachten die in uw geest opkomen. Bekommer u zeker niet met de kennis die gij vergaard hebt.

Wij zijn karmisch diep en zwaar beladen met zonde; onze gedachten dwalen altijd af; onze daden zijn onhandelbaar en ongebreideld. Jaag daarom niet achter goed of kwaad; laat beide rustig liggen. Het is voorbij goed en kwaad dat er een weg naar het heil is.

De roep van de Gelofte-Kracht, Namuamidabutsu, is de weg naar het heil. Buiten de verdienstekracht van de Verlichting, vervuld door de Gelofte-Kracht als Namuamidabutsu, dient men geen vertrouwen te zoeken. En vermits er niets is waarmee wij, dwaze lui, kunnen bijdragen om het vertrouwen te vestigen of om een praktijk nodig om in het Reine Land geboren te worden te verrichten, doet Namuamidabutsu al wat nodig is om ons te bevrijden. Amida is onze vader-moeder die weet hoe dwaas ons gemoed wel is en hoeveel boosheid wij sedert het beginloze verleden opgestapeld hebben; hij heeft daarom ons vertrouwen en onze beoefening op zich genomen en vervuld. Hij

heeft alles voor ons vervuld, zelfs het horen van zijn Naam en het bereiken van de vrede van de geest vrij van alle twijfel en, bijgevolg ook de realisatie van onze geboorte in het Reine Land.

Amida zoals hij vóór ons staat terwijl hij ons toch in zijn armen houdt, verschijnt ons als Namuamidabutsu. In zijn licht worden wij gevat, omarmd en nooit meer losgelaten.

Al wat we denken, weten, vernomen hebben of geloven is hierbij van geen enkel belang. Zelfs indien wat ik ook doe van geen belang is, toch kan ik me niet losmaken van het luisteren naar de Dharma. En hoe meer ik erover hoor, hoe dieper ik weet hoe onvatbaar de Dharma is. De onvatbare, ondenkbare wijsheid van de Boeddha in actie is Namuamidabutsu. De levende stem van de Boeddha waarmee hij ons roept, zeggende 'Laat al uw zorgen aan mij over', dat is de Nembutsu, de Namuamidabutsu.

Op het ogenblik dat wij de onvatbare en grenzeloze werkzaamheid van Namuamidabutsu ervaren, verdwijnt de grote oceaan van geboorte-en-dood als een ding uit het verleden. Hoe kunnen we dat begrijpen? Hoe kunnen we dat beschrijven? Dit alles is te danken aan de almachtige werkzaamheid van Namuamidabutsu. Voor ons komt het er enkel op aan die almachtige werkzaamheid van Namuamidabutsu te horen en in ons te aanvaarden. Door de Naam in actie te horen, bereiken wij spontaan, als vanzelf, de vrede van het gemoed en het ware vertrouwen.

Buiten de almachtige werkzaamheid van Namuamidabutsu bestaat er voor ons noch vertrouwen, noch Nembutsu noch vrede van het gemoed. Het volstaat te luisteren naar Amida's levende stem, "Namuamidabutsu", waarin samen met ons vertrouwen, ook onze geboorte vervuld is. Die stem roept ons onophoudelijk. Wij horen de al-meedogende stem van de Boeddha; wij horen de Geloofte-Kracht van de onvatbare wijsheid van de Boeddha. Hoe dankbaar ben ik toch voor de Geloofte waarin Amida sprak: "Mochten alle wezens niet in mijn land geboren worden, dan wil ik de verlichting niet verwezenlijken". Dit is mijn levenslijn.

Het vertrouwen komt niet ná het horen. De gemoedsrust komt niet na het vertrouwen. Luister zorgvuldig naar de roep van de Oorspronkelijke Gelofte die Namuamidabutsu verwerkelijk heeft : daardoor werd ons horen vervuld, werd ons vertrouwen vervuld en ook de rust van ons gemoed. Wanneer gij juist geluisterd hebt, zult ge bevrijd worden van de zware last die op uw schouders drukt.

Kijk : doorheen het hele heelal straalt Amida's Licht ongehinderd en tijdeloos. Hoe diep moet dit ons inspireren !
Hoe dankbaar ben ik !

Namuamidabutsu , Namuamidabutsu , Namuamidabutsu.

Deze tekst werd door Zuiken Saizo Inagaki geschreven op 12 oktober 1957. Tien maanden na zijn dood, kwam de tekst in handen van Mr.Kanemitsu, leider van het Religieuze Programma van de NHK (Japan Broadcasting Corporation). Rev. Gyoei Nasu, in wiens tempel dit stuk geschreven werd, stelde het op tv voor en gaf er een uur lang op zondag 22 november 1981 commentaar op. Dit programma werd geïllustreerd met foto's , teksten en calligrafieën van Zuiken S.Inagaki. De tekst werd ons bezorgd door de zoon van de auteur, Rev.Dr.Hisao Inagaki, aan wie Ekō hiervoor diepe dankbaarheid betuigt.

HOE DE BOEDDHA HET ZAG

=====

(Achtste vervolg)

Een groot stuk van de wijsheid bestaat erin het slechte en het goede in ons bestaan precies op dezelfde wijze te aanvaarden.

Het slechte en het goede KUNNEN aanvaarden !

Zonder onverschillig te worden, zonder weg te vluchten in passiviteit en immobilisme. En in die geest van welwillende gelijkmoedigheid moeten we ook ál het mogelijke ondernemen om in de situaties in en rondom ons in de mate van onze vermogens verbetering aan te brengen. Overal waar onze beperkte krachten zoiets ook maar enigszins mogelijk maken, waar ook slechts de geringste kans op slagen bestaat. En als we eens extra-moedig zijn : ook daar waar onze geest ons duidelijk zegt dat we toch zullen falen.

En wanneer we dan voor een mislukking komen te staan, laten we niet te veel jammeren. En zeker niet ergens een schuldige zoeken : noch de medemens noch de maatschappij noch één of andere godheid of duivel. Noch onszelf : echt, we zijn niet belangrijker genoeg. Misschien

kunnen we er wel het karma bijhalen, maar d'r is slechts weinig kans dat dit ons verderhelpt. Als we ons slachtoffer van het karma voelen, dienen we dat gevoel te overstemmen door het feit dat we ook scheppers van karma zijn.

Meestal echter zien we niet verder dan het tipje van onze "eigen" neus, dan wanneer we voor een juist begrip het leven breeduit, zonder ego, zouden moeten kunnen bekijken : doorheen de ogen van de Verlichte.

In plaats van onze tijd en woordenvloed te verspillen aan weeklagen en beschuldigen, doen we er beter aan eens een grote schoonmaakbeurt te houden in onze manieren van denken.

Een eerste stap zou kunnen zijn de dingen en het leven dat de dingen aan elkaar bindt, te zien in hun fundamentele EEN-heid : we beginnen dan enig begrip te krijgen van het feit dat heel het leven een ingewikkeld ineengestrengheld kluwen is. Alles eindeloos inmekaar gevlochten, in een in tijd-en-ruimte oneindige onderlinge afhankelijkheid.

We hebben elkaar nodig. Op elk moment heeft iedereen in zijn bestaan iedereen en alles nodig. Heel het heelal is betrokken bij de minste van onze behoeften.

Alles in en rondom ons (en dit ècht in de allerbreedste zin) bestaat enkel in interrelatie en interpenetratie. Want de dingen en de wezens bestaan niet naast elkaar : ze hebben met elkaar de meest diverse maar ook de meest essentiële betrekkingen, ze doordringen mekaar, ze overlappen mekaar, ze weerspiegelen mekaar. Zoals de dingen en wezens bestaan, bestaan ze ook in elkaar.

Men kan proberen dat uit te leggen via een vergelijking met een spinneweb. Komt er ergens een vlieg in terecht, dan lopen de trillingen over het danse net tot in de verste hoeken.

Of werp een steen in het water en kijk hoe de trillgolven breder en breder uitlepen ; waar een wal of een oever is, daar worden ze weerkaatst en vormen een ingewikkeld patroon van vormen en bewegingen.

Tussen u en mij bestaan er geen grenzen. Ik heb u nodig, u hebt mij nodig. Wat u raakt, raakt ook mij. Niemand kan zich in absoluteid van de anderen afstuiten, zelfs al bouwt hij de hoogste wallen rondom zijn afzondering. In elk van ons woont de hele wereld. En elk van ons woont in heel de wereld en in elk ding van deze hele wereld.

Een kleine overweging.

Vóór het eten, spreken de meeste Shin-Boeddhisten een stille dank uit : *Wij danken de Boeddha en alle wezens voor het heerlijke voedsel dat we ontvangen*, daar komt het op neer. Begint de Shin-Boeddhist daarover te piekeren en beperkt hij zich enkel noq maar tot het brood, dan ontdekt hij al hetgeen nodig was om dat brood vóór zich op tafel te krijgen :
- vader, moeder, man, echtgenote, kind of kleinkind, al wie gewerkt heeft voor het geld om het brood te kopen,
- degene die het brood bij de bakker is gaan halen of de bakkersknecht die het brood aan huis gebracht heeft,

- de bakker die meel, water, gist, zout verwerkt heeft in zijn bakkerij die door architecten, metselaars, schrijnwerkers, timmerlui, loodgieters, elektriciens, en wat al meer opgetrokken is geworden... om van de vereiste ambtenarij nog niet te spreken,
 - de hitte, gebundeld in de oven en die dank zij elektriciteit, gas, stookolie, kolen of hout verkregen wordt,
 - het zout dat ergens uit de zee of uit een mijn gewonnen werd,
 - de brouwer of de chemicus die de gist geproduceerd of verkregen heeft,
 - het water dat door een ingewikkeld distributienet en via complexe zuiveringsstations vanuit verre bronnen eengevoerd is geworden,
 - de maalder die het koren tot meel verwerkt heeft,
 - de boer die bemest, ploegt, egt, wiedt, maait, dorst,
 - de zon, de regen, de wind die voor het koren de condities tot groei geleverd hebben,
 - het zaaigraan dat afkomstig is van zoveel andere korenaren,
 - de planten, schimmels en wieren in de bodem, tot de nederigste regenworm toen waardoor de grond vruchtbaar geworden is,
 - die grond zelf, ontstaan uit de afbraak van zoveel bergen door zoveel beken en rivieren en zoveel regens en windvlagen doorheen zoveel geologische tijdperken,
 - de aarde die om haar as wentelt en zo dagen en nachten schept, en nog de aarde die rond de zon wentelt en zo de seizoenen veroorzaakt,
 - en de zon en de maan en de sterren en de verste nevelvlekken,
 - en de Oneindige Boeddha die dat alles is -- en nog veel meer...
- ... dit alles voor één enkele hap in de boterham.

Solidariteit ? Wie sprak er ook van solidariteit, als het niet is om die éné bete broods mogelijk te maken.

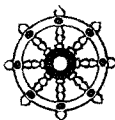
En wie spreekt er hier van vriend of vijand ?

En toch reikt het net van de relaties nog veel verder. Elk onderdeel ervan is immers op zijn beurt ook weer ontstaan in afhankelijkheid van een oneindig groot aantal elementen of structuren, waarvan we de ene wel ergens kunnen localiseren, maar waarvan we de meeste, in onze menselijke onwetendheid, slechts ergens in het vage tastbaar voelen.

Als we ov er dit onderwerp één minuut willen doorpeinzen, dan beginnen we stilaan toch door te hebben hoezeer die EEN-heid werkzaam is is een wereldbeeld dat wij tot onze persoonlijke VEEL-heid vervormd hebben.

In plaats van ons nog verder blind te blijven staren op de verschillen, beginnen we dan toch iets te merken van de gemeenschappelijke binding die alle dingen en wezens aan elkaar koppelt.

Immers : niets in de wereld is onafhankelijk, kan op zichzelf bestaan of zelfs op zichzelf gedacht worden los van al het andere. We zijn allen aan elkaar verknoopt als de mazen van een oneindig groot net dat zich over de gehele ruimte en de gehele tijd uitstrekt.

DŌJŌ (plaats voor de praktijk)

Letterlijk : "plaats voor de weg", vandaar ook klooster, seminarie, lokaal voor bijeenkomsten waar de Dharma onderricht wordt en waar gelegenheid tot praktijk bestaat. In deze laatste betekenis verwijst het naar een lokaal a) dat kleiner is dan een tempel (*tera*, *ji*), b. dat niet bestendig is.

De oorspronkelijke Shin-gemeenschappen hadden geen tempel, maar kwamen bijeen in huizen van leken die wat aangepast werden zodat de aanhangers er konden vergaderen. In de vroege periode van de Jodo-Shinshū, wanneer er nog geen eigen tempels gebouwd waren, kwamen de aanhangers in dergelijke *dōjō's* bijeen om te luisteren naar de woorden van een leraar en om er gezamenlijk de *nembutsu* te beoefenen.

Als oudste tempel geldt het mausoleum dat Shinrans dochter Kakushin-ni, samen met haar echtgenoot Zennen (1272) liet oprichten boven het graf van de Shonin.

EKŌ (overdracht)

Sansk. *pariṇāma*, Chin. *hui-hsiang*. Het is de overdracht van de verworven verdiensten.

Volgens het Mahāyāna-Boeddhisme kan elke karmische verdienste, gewekt door getijk welk wezen, overgedragen (overgewenteld) worden naar een of meerdere of zelfs alle wezens, telkens met het inzicht het verwezenlijken van de Verlichting door alle wezens zonder onderscheid te begunstigen.

Zo zal een bodhisattva immers de 'volmaaktheden' (*pāramitā's*) niet enkel beoefenen met het oog op het vervolmaken van zijn eigen morele en spirituele karakteristieken, maar ook en zelfs hoofdzakelijk voor het bevorderen van de Verlichtingskarakteristiek bij de andere wezens. Het begrip *ekō* vindt dan ook zijn oorsprong in deze bodhisattva-traditie, waarin religieuze praktijken ondernomen worden niet ten voordele van zichzelf, maar hoofdzakelijk ten gunste van andere wezens zonder onderscheid. De diepe wens of 'getofte' van de bodhisattva beoogt de geestelijke verheffing van de wezens, wat traditioneel overeenkomt met het 'uit-treden uit geboorte-en-dood'. Daarom is het vanzelfsprekend dat de bodhisattva zijn verwezenlijkingen deelt met de andere wezens.

Toch houdt dit mede-delen, deze 'overdracht van verdiensten' geen enkele vorm van zelf-opoffering in zoals men menselijkerwijze zou verwachten, want *ekō* is voor hem een daad van mededogen volbracht in een niet-dichotomisch denken en voelen, waarin geen onderscheid bestaat tussen "schenker" en "ontvanger".

In de meeste Boeddhistische scholen betekent *ekō* het richten (reoriënteren) van de verdiensten verworven door de volgeling die de karmisch gunstige (Sansk. *kausalya*, Pāli *kusala*) praktijken met resultaat beoefent, naar het verwezenlijken van de Verlichting voor hemzelf zowel als voor de andere wezens..

In de traditionele Reine-Landscholen (en ook in de Reine-Landpraktijken van andere scholen), die in hun praktijken geconfronteerd worden met de moeilijkheden verbonden aan het bodhisattva-pad, kreeg *ekō* de betekenis van verdienste-overdracht niet van zichzelf naar andere wezens, maar naar het bereiken van geboorte in het Reine Land, waar dan de

Uiteindelijke Verlichting kan verwezenlijkt worden, om dan, vanuit dit Reine Land naar de lijdenswereld terug te keren om er voor het heil van alle wezens te werken.

Shinran Shōnin bekeek de *ekō*-problematiek evenwel vanuit een geheel ander standpunt. Voor hem ligt de bron van alle heilsactiviteit bij Amida. Het is vanuit Amida als middelpunt dat de geestelijke vibratie uitstraalt die wij kennen als 'overdracht van verdiensten'. Die overdracht begint bij Amida's oneindige verdienste en straalt vandaar uit over alle wezens; ze vertrekt dus niet bij de wezens met de uitgesproken bedoeling het nirvana te verwezenlijken. Shinran ziet *ekō* bijgevolg uitsluitend afkomstig van Amida en niet van de mens.

Dit is het consequent doortrekken van het *tarikī* (Ander-Kracht)-motief. Daarom gebruikt Shinran de term *ekō* om aan te duiden dat de verdienste-overdracht enkel verloopt vanuit de Boeddha naar de gelovige toe.

In *Kyō-Gyō-Shin-Shō* 1,1 geeft Shinran zijn interpretatie van dit principe. De verdienste ligt gebundeld in de Naam, die daardoor de meest werkzame en doeltreffend *agens* wordt om de wezens naar Verlichting te voeren. Het is daarom dat men zegt dat de *nembutsu* (en dus *shinjin* dat in ons de verwezenlijking van de *nembutsu* is) ons geschonken wordt door de Ander-Kracht.

De dynamiek van dit onfeilbare gebeuren komt voort uit Amida's Grote Mededogen (*dai-hi*, *mahakarunā*) en verwekt een cirkelvormige beweging: "uittredend" en "terugkerend". Vandaar ook dat Shinran spreekt van twee modi van *ekō* als schenking van Amida:

- enerzijds *ōsō-ekō*, de uittredende verdienste-overdracht, want uittredend uit geboorte-en-dood, waardoor geboorte in het Reine Land veroorzaakt wordt. Deze modus (of fase) ligt begrepen in de Leer (*kyō*, nl. de ware betekenis van de Grote Sutra), in de Praktijk (*gyō* = Amida's Naam, de *nembutsu*), in de Overgave (*shin* = het diepe, oprechte vertrouwen) en in de Verlichting (*shō* = de 'toestand' van nirvana waargeworden in het Reine Land).

- anderzijds *gensō-ekō*, de terugkerende verdienste-overdracht: terugkerend naar geboorte-en-dood, waardoor de 'gelovige' die nu in Boeddháschap en Ander-Kracht participeert, in één of andere vorm, gedaante, kracht of potentie in de gelofte-kracht terugkeert naar de wezens die lijden in de *sahālokadhātu*, deze hier-en-nu wereld van beperkingen en eindigheden, om ze uit hun lijden te bevrijden.

Maar beide modi van *ekō* zijn gelijkelijk manifestaties van Amida's mededogen en heilswerking.

ESHIN (omkering van het gemoed)

=====

De ommekeer van het gemoed, de wenteling van kwaad naar goed, vandaar ook gebruikt als synoniem voor 'berouw'. In de *Jōdo-Shinshū*, verwijst deze term naar innerlijke bekering van zelf-kracht naar Ander-Kracht.

Eshin wordt daarmee het ervaren van de radicale omkering teweeggebracht door de werking van de Ander-Kracht, waarbij het middelpunt van het 'wezen', het illusoire ego, geïnverseerd, opgegeven en verlaten wordt. Op deze wijze geeft de gelovige zichzelf geheel over aan de heilswerking van Amida's Oorspronkelijke Gelofte.

FUKASHIGI (het conceptuele denken overtreffend)

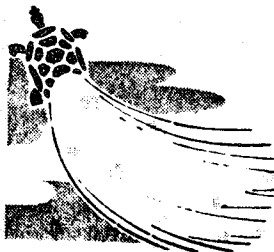
Wordt koerant vertaald als 'onvatbaar', 'onbegrijpbaar' e.d.m. Betekent dat iets niet kan doorgrond worden door middel van het conventionele denkpatroon, ons 'normale' conceptuele, discursieve denken. Nochtans valt het begrip *fukashigi* binnen het vattingsvermogen van de mens in de zin dat hij zich *kan* voorstellen dat iets *fukashigi* is. Maar dat besef zegt niets over aard, diepte of omvang van *fukashigi*. Vandaar dan ook voor deze term de secundaire betekenis van "ofschoon iets kan gekend worden, is deze kennis geen gevolg van intellectuele analyse".

FUTAITEN (niet-terugvallend)

Sanskrit. *avinivartaniya*, Chin. *pu-t'ui-chuan* (ook *hitsujo*, Chin. *pi-ting*). Niet-terugvallend in de wereld van illusie. Wordt gelijkgesteld met de toestand van "definitieve verzekering". Wie zichzelf onvoorwaardelijk en volledig overgeeft aan de nembutsu geschonken door Amida, heeft de zekerheid het Boeddherschap te verwezenlijken en niet langer door eigen passies aan het lijdensbestaan gekluisterd te zijn. Deze zekerheid wordt verkregen op het moment van *shinjin*, wat inhoudt dat de 'gelovige' ingetreden is in de 'Oceaan van Amida's Oorspronkelijke Gelofte', waarmee "de lange nacht van geboorte-en-dood aan 't ochtendgloren toe is".

Shinran Shōnin drukte deze toestand dan ook uit als *door Amida omarmd en nooit meer losgelaten*. Het is de intrede in de gemeenschap van de waarlijk verzekerden (van geboorte in het Reine Land). Dit is het stadium van het niet-terugvallen (*avaivartika*), een term oorspronkelijk gebruikt voor de vooruitgang van de bodhisattva op zijn pad ter Verlichting, die niet meer kan terugvallen omdat hij een niet-dichotome zotheid verwezenlijkt heeft (d.i. dat hij *de andere oever bereikt heeft*) en dit ondanks het feit dat hij toch nog blijft leven in een dichotoom ingestelde wereld.

Shinran voegt hierbij dat de 'waarlijk verzekerden', d.i. zij die *shinjin* verwezenlijkt hebben, in feite gelijk zijn aan de toekomstige Boeddha Maitreya, maar ook aan de Tathāgata. De 'wereld van illusie' waaraan de *futaiten* definitief ontkomen is, is niet enkel de wereld van geboorte-en-dood, maar verwijst eveneens naar de twee 'lagere' Voertuigen: dat van de Hoorders (*Sravaka-yana*, in de meeste teksten gelijkgesteld met de doctrines van de 18 scholen van het Hinayāna), en dat van de Voor-Zichzelf-Boeddha's (*Pratyekabuddha-yana*). De 'gelovige' wordt ernstig gemaand tegen terugvallen in deze twee voertuigen, vermits de beoefenaars ervan, die Verlichting zoeken voor zichzelf zonder zich om de andere wezens te bekommeren, niet in overeenstemming zijn met de mededogende en universele Boeddha-geest.

Een (lange en harde) boekbespreking :

DE GODEN VAN HET OOSTEN

door Frans Boenders en Freddy Coppens

(Uitg. Heideland-Orbis N.V., Hasselt, geb., 160 pag. 22 x 28 cm, met talrijke originele foto's, 950 F)

Een beslist fraaie uitgave, fijn verzorgd en geïllustreerd met honderden foto's die bewijzen dat F.Coppens niet enkel zijn vak onder de knie heeft, maar ook oog heeft voor het bijzondere en het originele. Echt : niets dan lof voor de fotograaf.

Voor de tekst heeft Frans Boenders ingestaan. Auteur en titel van het boek "De Goden uit het Oosten" verwijzen onherroepelijk naar een serie radio-programma's (BRT 3), maar vooral naar een reeks tv-uitzendingen, die trouwens bekroond werd met de door professionelen zo begeerde URTI-prijs. Toen deze reeks in 't begin van 't jaar geprogrammeerd is geworden, hebben wij er uit kuisheid niet over gesproken. Technisch èn esthetisch waren de TV-Goden uit het Oosten uitblinkers. Te veel zelfs, vermits de inhoud zonder discussie aan de vorm opgeofferd werd. Hindoeïsme, Theravada en Japans Boeddhisme zijn er nog redelijk goed uitgekomen, maar bij de behandeling van het Tibetaans Boeddhisme en van het Taoïsme werd er klakkeloos aan de inhoud voorbijgegaan om alles te zetten op het 'mooie prentje'. De URTI-prijs was dus beslist verdiend, maar de belangstellende tv-kijker werd in de kou gezet.

Het boek staat echter in een zeer los verband t.o.v. radio- of tv-uitzendingen. Tekstverantwoordelijke Frans Boenders, die toch algemeen bekend staat (en terecht) als één van onze meest 'open' radio-tv-journalisten) noemt zijn boek een "verzameling essays" zonder aanspraak op een onmogelijke objectiviteit noch op een wetenschappelijke volledigheid.

Dat stemt de lezer ab initio gunstig tegenover dit boek-initiatief. De uitgesproken bedoeling is immers het Oosterse religieuze beleven dichter bij onze traditionele Westerse denkschema's te brengen. Dat verklaart b.v. waarom het 2de hoofdstuk volledig gewijd is aan culturele contacten, confrontaties en vergelijkingen tussen Oost en West.

Wat niet belet heeft dat ditzelfde 2de hoofdstuk uiteindelijk resulteert in een naast- en onderelkaar schikken van citaten, met de slotindruk dat de auteur blijkbaar wèl heel wat boeken over zijn onderwerp geraadpleegd heeft, maar zelf geen conclusie kan of wil of durft trekken. En het over-all beeld is dat hij zelf niet goed weet waar hij aan toe is en tot verwarring zijn toevlucht genomen heeft.

Ook bij de lectuur van de volgende hoofdstukken geraakt men dat gevoel van verward-zijn niet kwijt. En soms is die verwarring, zeker bij sommige passages, nog het minste kwaad. Of een eufemisme. Men krijgt al lezend sterker en sterker de onaangename impressie dat de auteur allerlei bronnen bijeengebracht en gefragmenteerd heeft; zonder interne kritiek werden dan de knipsets na elkaar opgenomen. Dat bewijst de spirituele Oost/West-relatie geen beste dienst...

Dat valt al onmiddellijk op bij de spelling : wispelturig, systeemloos, soms gefantaseerd. Over het translitereren van Sanskriet of Chinees heeft Boenders goed cursiveren dat there is a method in this madness (p.155), maar welke method, welke madness zet hem toch aan het aan Lao-tse toegeschreven werk achtereenvolgens Tao te jing, Tau-te-ting of Dao de jing te heten ?

Met dergelijke onnauwkeurigheden staat het gehele boek vol. De monniken op Sri Lanka heten bhikku of bhiksu : zelf gebruiken ze het Pali-woord bhikkhu en in 't Sanskriet heet het bhikshu. We hebben over het gehele boek zo'n lange lange lijst 'schrijffouten' opgemaakt, maar die bla zijden zullen we

onze lezers liefst besparen uit angst echt wijsneuzig te worden. Want bijna op elke pagina zijn er ergere fouten van andere aard. Met koppigheid wil de auteur het hele Boeddhisme laten doorgaan als een "ethisch systeem", daar waar het een heilsleer is. Het Therāvāda(sic voor Theravāda) stelt hij voorals de oudste en meest oorspronkelijke leer van de Boeddha, een standpunt dat sedert minstens een halve eeuw al achterhaald is. Boenders schrijft dat Boeddha's leerlingen uitsluitend mannen waren : dan heeft hij de teksten niet gelezen, noch over koningin Vaidehi noch over de prostituee Ambapali noch over Gautami noch over het geheel van de nonnenorde (één van de mooiste boeken van de Pali-kanon is gewijd aan Gezangen der Nonnen).

Op pag.100 wordt een monnik uit Sri Lanka het volgende in de mond gelegd : Meditatie heeft niets met gevoelens te maken, maar alles met verstand. Om van je stoel te vallen, maar als je in gedachte probeert via stuntelig Engels naar het Pali te gaan, wordt het wel duidelijk, dat 'gevoelens' wijst op 'gevoelerigheid'(sentimentality) en verstand op het geheel van de psychisch-mentale functies (mind). Mis-verstaan of mis-vertalen... maar de auteur had dergelijk gezegde wel even kritisch moeten toetsen.

Even kritiekloos is het citeren. Op p.103 vermeldt de auteur de beroemde tekst uit Udāna VIII over het nirvana, maar tussen dezelfde aanhalingstekens en als gold het dezelfde tekst, plakt hij daaraan een uit zijn verband gerukte zin uit Anguttara-Nikāya die in zijn nieuwe context en met verwrongen vertaling gaaft het nirvana is een zaligheid die niet als zaligheid wordt ervaren (de originele betekenis komt hierop neer : nirvana is een zaligheid die echter geen zaligheid in de waarneming, als één van de 5 bestaansgroeperingen, is).

Beslist ergerlijk is het extrapoleren en veralgemenen. Op p.110 en volgende wordt geheel de Mahayana over een Nepal-kam geschoren. Nepal is een klein gebied waarin het populaire Boeddhisme nauw versmolten is met de Hindoeïstische volksdevotie. Hoe zwak de informatie van de auteur op dit vlak is, blijkt b.v. uit zijn behandeling van de Tibetaanse dodenceremonie, en net als in de film, mist hij de gelegenheid om te wijzen op de diepere inhoud van ceremonie en Dodenboek. Bij de oppervlakte blijvend, zegt hij dat de lama's goden oproepen en voor ze offers in het vuur gooien. Dan wanneer hij toch zou kunnen onderstrepen dat die schare vreedzame en vreesaanjagende godheden niets anders zijn dan je eigen gedachten. Men had mogen verwachten dat Boenders hier toch een onderscheid zou maken tussen folklore en religie.

De invloed van het Boeddhisme op de Chinese mentaliteit wordt verwrongen waar de auteur stelt dat met de vertaling van de Mahāyāna-sūtra's ... voor de praktisch georiënteerde Chinezen een onvermoed verbeeldingsrijke wereld open (ging) van hemelen en hellen, mythen en filosofieën. Alsof die Chinezen al niet eeuwen lang aan dergelijke wereld gewend waren : kijk maar naar de Shang-bronzen, de recent opgegraven monumenten van de Chou, Ch'in en Han dynastieën, of naar de Taoïstische goden- en geesteswereld.

In de Chinese Volksrepubliek werd de BRT-ploeg blijkbaar goed ontvangen en het Boeddhisme aldaar wordt dan ook doorheen een roze bril bekeken. En nergens wordt er melding gemaakt van de zowat 'n slordige 30 à 40 MILJOEN Chinese Boeddhisten die tussen 1950 en 1976 'spoorloos' zijn... Op pag.123 zet Boenders dat het taoïsme ook vandaag nog in de Volksrepubliek leeft, is een verheugend feit. Toen was hij al vergeten dat hij 4 bladzijden daarvoor geschreven had dat de taoïstische volksreligie in de Volksrepubliek nagenoeg verdwenen is.

Ten behoeve van geïnteresseerde lezers, voegt F.Boenders een "Selectieve bibliografie" bij zijn tekst. Daarin ontbreken belangrijke, zeer belangrijke en lezenswaardige namen, zowel 'academisch' als 'vulgariserend' getint : Conze, David-Neel (hoe is het mogelijk !), Ling, McGovern, Suzuki (ja : D.T.Suzuki ontbreekt !), Tucci, Takakusu... Nederlandstalige auteurs zijn

er zo mogelijk nog slechter aan toe. Ik wil aannemen dat sommige van ze niet 100 % zijn, maar dat een Ensink of Fortmann geen vermelding waard zijn is mij een ontstelling. O.K. Boenders citeert royaal ons aller Gonda, teveel Gonda, want, met alle respect voor de man en voor de geleerde, Gonda is voor een groot deel hopeloos voorbijgestreefd. Wat niet verouderd is, dat zijn de publicatiedatums, vermits bibliograaf steeds de meest recente uitgave vermeldt. Een Rhys-Davids die in 1923 op hoge leeftijd overleed, prijkt met een 1969, zoals Lafcadio Hearn met 1959, Legge met 1971... En waarom wordt Zen niet bij het Boeddhisme gerekend ?

Moge Frans Boenders mij deze afslachting vergeven. Maar mijn slotindruk over de Goden van het Oosten is gewoon katastrofaal. Hoe is het mogelijk dat een geschoold, belezen man, die alle nodige kontakten heeft en over alle mogelijke informatiebronnen kan beschikken...

Als het ooit komt tot een tweede uitgave, zou de auteur moeten denken aan een grondige revisie van zijn tekst. Anders blijven we maar de mooie prentjes bekijken en betreuren we dat er niet meer zijn. En anders zullen de toornige goden uit Tibet nog wat toorniger worden en zal de glimlach van de Boeddha nog steeds die glimlach blijven, ook al wordt hij gedegradeerd tot een "God uit het Oosten".

Sh.Shitoku A. Peel

Verschenen :

TEKSTBOEK VOOR BOEDDHISME

Samengesteld door Sh.A.Peel, ten gebruike van de I.V.Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen, Antwerpen.

Uitgave De Simpele Weg, Poederlee 66 p. - 150 F.

Inhoud :

Uit Theravāda-kanon, Kālāma-sutta (Ang.N.III,65, frag.), Boeddha's Eerste Prediking (Majjh.N.141), Nutteloze Theorieën (Majjh.N.63), Oorsprong in Afhankelijkheid (Samy.N.XXII,90-12), Het Nibbana (Ud.VIII, 1-4), Leerrede van de Al-Liefde (Sn I,8), Tweelingverzen (Dhammapada I,1-20).

Uit Mahayāna-kanon : : Bodhisattva-ideaal (Vajradhvaṃsa-s.), de Ware Aard van de Boeddha (Saddharmap.-s.XV), de Kern van de Transcendentale Wijsheid (Prajñāp.-hridaya-s.), de Geloften van Bodhisattva Samantabhadra (Avatamsaka-s.XXXIX,3), Dharmakara's Geloften (Sukhāv.-s I), Kleine Sūtra van het Reine Land (integraal), Tussen Dood en Geboorte (Bardo Thödol).

Patriarchen-Denkmeesters : Buddhaghosa (uit Visuddhi-m.XV,57-60), Nāgārjuna (Mūlamadhyamikakarika, extr.), Hui-neng (Fa Pao T'an Ch'ing, 28-30), Milarepa (uit Leven van M.).

Dit tekstboek is geen kritische uitgave, maar een serie basisteksten ter illustratie van de cursus Boeddhisme; het bevat dan ook noch verwijzingen noch verklarende nota's. Toch kan het ook voor een pretentieloze lektuur dienstig zijn. Vele van deze teksten werden voor het eerst in het Nederlands vertaald en/of bewerkt.

Geïnteresseerden kunnen dit werk bij het Centrum bestellen.

EUROPEAN SHIN SERIES

- verschenen :
1. *Het Shin-Boeddhisme* (50 F/HFL 3,50)
 2. *Le Bouddhisme Shin* (50 F/FF 8)
 3. *Report of the 1st European Shin Conference* (150 F/HFL10)
 4. *Sh.K.G.Kell : Die 7 Patriarchen der Jodo-Shinshu*
(100 F/HFL 7)

Als nummer 5 in deze reeks :
 in voorbereiding : EREDIENSTEN EN TEKSTEN, met overzicht en beknopte beschrijving van de erediensten zoals ze in Jikō-ji gehouden worden, samen met de in de Hongwanji meest gebruikelijke teksten in het origineel Sino-Japans met hun Nederlandse vertaling. De inhoud van dit boek wordt bepaald in overeenstemming met de andere Europese Jodo-Shinshu-gemeenschappen om een optimale aanpassing aan de plaatselijke omstandigheden mogelijk te maken en de struikelblok van het "exotische" te ontlopen. Het Boeddhisme en zeker het onderricht van Shinran Shōnin zijn universeel en niet gebonden aan India, China of Japan !

BESCHIKBARE BOEKEN :

THE TEACHING OF BUDDHA , Engelse uitgave van Bukkyo Dendo Kyokai, genaaid (100 F/ HFL 8,-). Deze uitgave bestaat ook in het Frans, in het Spaans, in het Portugees, maar deze versies moeten aangevraagd worden zodat een termijn van 3 maanden moet in acht genomen worden. Weldra verschijnt een vertaling in het Duits waaraan Sh.K.Kell, de Berlijnse vertegenwoordiger van de Jodo-Shinshu een flink deel bijgedragen heeft; ook een Chinese vertaling is in druk. Bukkyo Dendo Kyokai hoopt ook een Nederlandse vertaling te kunnen uitgeven.

Uitgaves van het Hongwanji Translation Center

Shinran Shōnin : Notes on Essentials of Faith Alone

id. : Notes on Once-Calling and Many-Calling

id. : Mattoshō (Letters)

Genaaid; talrijke nota's en interessante inleidingen. 120 F/ HFL 8,50.

SHINRAN SHONIN : HYMNE DE L'ABANDON SINCERE, vertaling Rév.Jōdō A.Chevrier Gen. 100 F/ HFL 7,50)

Diverse andere boeken en brochures, waarvan vaak nog slechts één exemplaar overblijft.

JIKŌ-JI Rooster van de bijeenkomsten

Di 05.01	20 u.	Ma 15.02	20 u.	NEHAN-YE Boeddha's overlijden
Di 12.01	20 u.	Di 02.03	20 u.	
		Di 09.03	20 u.	Memoriaal (12.03) E.Verpoest
Za 16.01	15 u.	Di 16.03	20 u.	
		Di 23.03	20 u.	
		Di 30.03	20 u.	
Di 19.01	20 u.			
Di 26.01	20 u.			
Di 02.02	20 u.			
Di 09.02	20 u.			

Iedereen is steeds welkom, maar wèl wordt gevraagd vóór het opgegeven uur aanwezig te zijn.

Voor afspraken : Centrum raadplegen.

Op de frontpagine zien onze lezers weer een calligrafie van de heer Y. Sawana te Yokohama. De twee Chinese tekens zijn de naam van ons tijdschrift : E - KŌ .

Pour nos amis lecteurs francophones

La majeure partie du présent ekō est dédié à la mémoire de

RAYMOND MAURICE KIÈRE

Le père spirituel de toutes les organisations bouddhiques en Belgique, qui vient de décéder à Liège le 4 octobre 1981. Homme foncièrement honnête et sincère, il a été le premier en Belgique pour démontrer que l'Enseignement du Bouddha n'est pas que sujet à dissertations académiques, mais que c'est, également pour l'Occident, une Voie de Salut, un Sentier à parcourir. Il a été l'exemple vivant de cette conviction, se distinguant des instituts et salons élitaires aussi bien que des cérémonies pseudo-bouddhiques dont certaines activités douteuses ont souvent préjudicié le Bouddhisme. Ayant connu R.M.Kière dès 1952, nous avons participé à ses espoirs et à ses désillusions. C'est après de longues souffrances qu'il nous a quittés, mais il laisse une image d'intégrité que nous nous sentons incapables d'égalier.

Grâce à la bienveillance de ses proches, Jikō-ji a eu le bonheur de pouvoir recueillir des livres, des objets rituels et d'autres souvenirs ayant appartenu à R.M.Kière. Nous les conserverons dans un esprit de piété et de reconnaissance. Dorénavant, tous les 4 octobre, notre Centre organisera un service commémoratif afin de maintenir vivace l'exemple qui nous a été donné par le fondateur de la "Mission Bouddhique Belge".

Nous réitérons à sa famille et à ses amis notre participation au deuil qui vient de les frapper. Quant à nous, nous avons la ferme conviction qu'une existence meilleure a résulté de sa vie passée et de ses efforts méritoires. Namu Amida Butsu.

Nos lecteurs trouveront (p.4/6) quelques extraits des rares textes écrits par R.M.Kière; ces extraits proviennent d'allocutions à l'occasion de festivités bouddhiques.

En page 6, autre texte d'un de nos maîtres spirituels : texte datant de 1957 et dû à Zuiken S.Inagaki. C'est autour de ce texte qu'a été bâtie une émission télévisée (Japan Broadcasting Corporation NHK), programmée le 22 novembre 1981.

En p. 12 nous continuons la publication du Glossaire du Bouddhisme Shin, où il est cette fois question de dōjō (maison de l'enseignement), ekō (transfert de mérites), eshin (retournement de l'esprit), fukashi (non-conceptuel) et futaiten (non-rétrograde).

Nous consacrons également une critique longue et sévère à une publication en néerlandais, dans laquelle la belle intention de rapprocher la pensée occidentale du monde religieux oriental se voit trahie par un texte plein de confusions, d'erreurs, d'oublis et de malentendus. Dommage ! Mais de belles photos originales.

N'étant pas en mesure de prévoir un périodique ekō sous forme trimestrielle ainsi que nous l'aurions désiré, notre Centre envisage la publication en 1982 d'un "annuel" ekō reprenant les articles les plus intéressants parus dans le trimestriel néerlandais. S'adressant à un large éventail, les lecteurs y trouveront des textes de niveaux différents, susceptibles d'intéresser le plus grand nombre. Nous aimerions recevoir vos suggestions

à ce sujet; elles nous permettront en outre de déterminer le tirage et le format. D'autre part, nous aimerions également que cet annuel ne soit pas seulement le reflet de publications antérieures en néerlandais, mais aussi y insérer des articles originaux en français. Si vous avez des articles en tiroir qui cadrent plus ou moins avec l'orientation Jōdo-Shinshū qui est celle de notre Centre et de nos publications, pourquoi ne nous les enverriez-vous pas ?

Het CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME bepaalt noch bijdragen noch abonnements-gelden. Het Centrum zowel als de onafhankelijke Shinshū-tempel JIKŌ-JI zijn organisatorisch en financieel autonoom, wat betekent dat hun werking afhankelijk is van UW medewerking, UW aanmoediging en UW giften.

Onze bankrekening voor België is 417-5028151-32 (op naam van : Centrum voor Shin-Boeddhisme, 2419 Lille). Voor Nederland en buitenland : postrekening 000-0173766-39 (op naam van : A.Peel, B-2419 Lille, België).

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME

Verantwoordelijke : Rev. Shitoku A. Peel, D.D.

Zittaart 21 - 2419 Lille (Poederlee) - België - tel. (014) 21 52 48

JIKŌ-JI : Tempel van het Licht van Mededogen

Onder de Hoge Bescherming van Hoofdabt Monshu Koshin Ohtani en Ere-Hoofdabt Koshō Ohtani, van de Jōdo-Shinshū Hongwanji-ha, Nishi Hongwanji te Kyoto, Japan.

Grote Beerstraat 69 - 2000 Antwerpen

(openingsuren en -dagen : zie pag.18 en op afspraak).

